



DECENARI CATOLIC MALLORQUI

Any XIV Múm. 484
ARTA 20 de Jener de 1930

DEU I PATRIA

PREUS

Arlà i comarca, un any	4	ptes.
A fora	id.	6 »
Extranger	id.	10 »

ELS DOS CAMINS

11

Debades cerca el plaer terrenal l'eternitat, la fonda, profunda eternitat. Sota la blanca carícia sovint s'amaga l'escorpi de mordales verinosos. Cova l'amor la gelosia, i poren amagar uns bells ulls traició. Però, l'ànima forta arriba aviat a regions de serenitat immovible.

Així aquest camí de l'Ermita. Tan aviat queden enderrera les clapes de pinarets joves, florits de xiprells, arborescences i romanís; casi no heu tengut temps d'enmirallar-vos en l'aigua dels cocons excavats en la neta pedra blava del torrent, quan sense temersen hom es troba dins aquella magnífica vall de Son Morey que convida al repòs. L'olivera fou tinguda, de sempre, com l'arbre més grat a Minerva, deesa de la saviesa. Enderrera ha quedat l'aura juvençana dels pins rossos a la llum del sol; és enfora i lluny de la vista la mar eternament jove, que s'inquieta al buf de l'aire més llau-ger. Aquí, el repòs, el repòs plè de sentit que comentàrem en un altre article. Sota les llançetes d'un vert platejat de les oliveres, davant els troncs adolorits, ruats de velluria, cal meditar el sentir de la vida. L'esplai d'un dia es converteix en la lluita quotidiana de tot una vida, de més d'una vida humana. Són gèneres senceres que han escoltat, arrembades a n'aquests troncs, el cantic ardents de les cigales. La nostra vida ha prés un sentit de continuació. La vista no es torba coenta de brillantors efimeres; es el gris, cast, humil, fret, el que tiny tot el paisatge. Cada cosa, però, té un significat actiu. Aquest rajolí d'aigua que baixa per la calçada no es la cascada esburbada qu'es llença cingles avall pel pler d'escoltarse cantar: es el rajolí, prim i constant,

qu'ha de fecundar l'hort tancat. Les cases no son solsament soplug i descans, són centrals d'energia, de feina. Aquests bous no pasturen alloure, com els ramats de les prades altes, sino que reposen del treball acomplit esperant el jou de demà, l'arada que ha d'obrir el solc a la sement. El camí s'enfila per la montanya amb un desig de superació. El treball material ha de sér superat; el terrejar no combla els infinits desitjos humans; són massa aixuts per sadollar la set que fibla el cor. Amunt! Sempre més amunt! La carena d'àrides montanyes que circunda la vall ens ofega. Ens corprenen desitjos d'immensitat. Cal esforçar se, és necessari pujar, superar nos a nosaltres mateixos, allunyar nos dels horitzons tancats. Les oliveres van quedant abaix, la seva color es confon amb la de les llivanyes esmicolades. Encara canta l'aigua del rec, però el paisatge ja va verdent, poc a poc, les seves qualitats pictòriques perque la vista inconscientament s'allunya de les realitats immediates. Ningú sabria inquirir dins les mesquines proporcions d'un quadre, aquestes terres vastíssimes que s'aixamplen a cada revolt del camí. La boirina que sura damunt les llunyanes montanyes ajegudes, és música pels sentits, la color es va difuminant, i arriba a un punt que sols l'ànima la percep. Aquell blau, es el cel o és la mar? En tot cas será la mar totalment dominada. Per valentes que siguen les onades que aixequi no serán fortes abastament per arribar a torbar la vasta plana blava que guaita desde tants d'indrets. Blanquejen les viles, com a masies adormides dins una llum cernuda.

Per superar-nos a nosaltres mateixos ens cal abandonar l'oli de

les suavitats, el càntic afalagador de totes les dolçures. Ja som a dalt; no és massa alta aquesta montanya, però és aspre i dura; els derrers pins dispersos que escaparen valentament a la dextra del llenyater ja romanen avall. Aquí dalt rès més que eritjes, gatoves i romaguers; se sent com un gemec, un belar d'ovelles. La terra pedregosa, fosca de color, sustenta carts solitaris; macs cantelluts, terres sens llecor inconsolables de la pèrdua del bosc. Mes, si la terra és dura, hi passa una ampla ventada gloriosa de llibertat. Aquí, aon res posa entrebancs al poder del gran aire de l'altura, el pit s'aixampla. S'alena a pler. Ens hem recobrats, ja som nosaltres mateixos; avall hem deixat les passions que ens esclavitzaven, els jous que ens feien acalar el front. Els ulls sempre alçats de cap al cel: Vola, cor meu! Restam amarats de la voluptuositat de l'altura; els polsos glateixen adele-rats; la vida universal és dins nosaltres.

I, vet-aquí, com per màgic encantament sorgeixen davant nostre, exteses i inmòvis, glorificant a Déu, les superbes badies de Pollensa i Alcudia senyalades desde aquí amb noms que parlen al cor: Formentor, Cap de Catalunya... La mar tan aprop, com sembla, i tan immensa, és un esqueix del mantell poderós de Déu. Si suara s'esfumaven en la llunyania les colors, i eren tot-ú en el confí el cel

BRODATS Y

PLISSATS

INFORMES:

ANTONI GILI (Comuna)

C. Centro, 4.

Artá

i la mar, ara som noltres que ens fonem dins l'inmensitat; ja no ens atanyen els carts i les eritjes que ens punxen. Sembla que passi Déu amb la seva immensa magestat vestint de un raig de la seva bellesa, que no porem entendre, aquesta immensitat que ens deixa corporosos. Totes les paraules fugen manco una que resta solitaria, com una veu tonant capaç de fer sorgir els cels i la terra del no rès, i és aquella paraula que omple el cor de temor i de reverència: Déu.

Ompliunos el cor d'amor que és saviesa, perquè ens poguem acostar a Vos, Senyor!

Baixem, ràpits com l'aigua que escarbota els maculins, al llançar-se per les penyes. Aviat destriam l'humil ermita arradossada a la corba suau d'un puxet, que no priva la contemplació. Entre dues fileres de xipresos, que despulla la marinada, ens assemble llucar el portal de l'eternitat, de la fonda, profunda eternitat per la qual suspiravem. En passar d'aquesta fita mor l'home per a esperar el resorgiment a la vida gran i eterna. Aquí l'home es despulla del seu ésser humanal. Aquí ressona el crit llunyà de la pregonia eternitat anunciant l'arribada alegre de la Gran Llibertadora. Un any surt de l'altre com l'aubada de la nit. No hi ha presses. Tot román embolcallat d'una gran calma apaivagadora.

Però, que hi fa aquest avorrible ciment en el temple del Senyor? Aquest serà aquell pecat d'un ermità que tengué un mal pensament, i fou que s'oblidà de que dins aquest recés no hi pot haver cosa moridora, i fou condemnat per Déu a la terrible penitència de sentir les presses dels humans, com nosaltres, sempre cobetjosos d'acabar personalment les nostres obres mesquines oblidadissos del lent llavorar del temps. *Beata l'anima ove non corre tempo* cantà una vegada Miquel Angel, aquell geni casi inhumà que cercant a Déu va sebrer passar un frissament de vida al marbre. Benaventurada l'ànima per la qual el temps no corre. I, el temps que no passa és la fonda, la pregonia eternitat. El gran misteri que hem de entendre en el venturós dia del trespàs.

Aquest comellà de l'ermita ens porta una remembrança remota de llunyes soledats desèrtiques, amb el seu hort, com un oasi entre el camí del Grau i el que aquí ens ha

menat. Trobant-se a l'ermita de la Trinidad de Valldemossa Unamú no recordà els sufis moros. Ramon Lull ens conta que fou inspirant-se en els llibres dels sufis, que escrigué el seu Blanquerna, l'història d'aquell meravellós personatge que superant tots els humans estaments acaba per fer-se ermità. I, en efecte, es aquí una de les poques contrades llevantines aon el paisatge pren un caràcter oriental, gairebé africà. I, no sols aquest nom de Binialgorfa que dú aquesta terra, recort de passades dominacions el que ens somet al seu encant evocatiu, ni aquest corral de figueres de moro, és que hi sura arreu pastat amb l'aire el calmos ambient oriental; la mateixa vegetació selvàtica ens ho recorda. Segons em contà un botànic aquestes palmeretes africanes que creixen per aquí, han quedat exclusives d'aquesta contrada, formant al correr dels segles una planta específicament artanenca. Serà que Déu vol rebre desde aquestes ermites mallorquines l'oració per els infidels que foren la constant preocupació del Ramon, el foll d'amor?

El punt més alt de la vida ermitana no es troba en el despulament de tot consol humà sino en el desconsol de sentir-se culpables de totes les lletanies i impureses del tots els homes, en patir i pregar per ells que foren fets a imatge del Deu que omple el sol de resplandors i a Qui demanam, reverents, que ens ompli el cor d'amor.

Resseguint la suau mollesa del panorama que ens descobreix el camí de les Coves, cercavem fixar l'eternitat dins l'engany d'un instant fugisser, i pot ser mentider. Aquí cercam, debades, despullar-nos de l'argila humana per endinsar-nos en regions més enlairades plenes de gràvides preocupacions que no gosam expressar. La boca calla, però és ben entenedor el concert inefable que retruny dins el cor.

JOSEP SUREDA BLANES

Decret Important

Tot quant se decreti en bé dels infants es mereixedor de la simpatia de totes aquelles persones que se preocupen pel bé de la societat, per això, ens ha produït un agradabilíssim efecte

te la publicació d'un Reial Decret que disposa, que desde dia 11 prop passat, queda prohibida la concurrència de menors de catorze anys a las *corridas de toros* i als combats de *boxeo*. Aquesta actitud del Govern es mereixedora de la nostra lloança. I si en vengués una altre prohibint lo mateix l'entrada al cine, se completaria la mida educadora, el bé de la qual es incalculable.

Fa pena veure lo abandonats que estan els infants, sembla n'hi ha més d'un setanta cinc per cent que no tenen pares o que les tenen inconcients i per això, se fa precis l'intervenció de l'autoritat en coses que haurien d'esser d'elemental comprensió.

Jo no sé si encara per curar un mal bastant estés i que s'ha fet crònic a alguns pobles, n'hauria de publicar un altre el govern de Reial Decret prohibint que els atlots no vagin pel carrer tot sols, a determinades hores; si jo l'hagués de redactar, diria: que no poden jugar per el carrer després d'encesos els llums, ni manco moure escandol fins a les 10 o les 11 del vespre, ni dir males paraules, ni vouren cap anc que fos amb l'excusa d'anar enviat a cap banda. També prohibiria que jugassin al canonet, ni a altres jocs en que intervenguin els diners i per els quals s'aprofita la quietut dels diumenges i festes en foranes i punts céntrics de les poblacions i la llum dels farols públics durant les vetlades. Tot això, ho diria cuidant de fer-ho cumplir, perquè sinó, el treball educatiu que amb aquesta ordre se perseguiria, no donaria cap fruit i encara fora objecte de burla per part d'aquells pares que de tot se preocupen manco del bé dels seus fills.

Si trobau que son detalls massa petits per ocupar l'atenció del Govern, seria molt d'aplaudir que els Batles prenguessin per son conte aquesta obra moralizadora, la qual elze donaria més nom i feria més bé als pobles posats baix de la seva tutela que no la munió d'obres públiques que, d'un quant temps a n'aquesta banda sembla que son l'únic ideal realizable.

Hi ha temps per tot i per ésser més fàcil, el treball educatiu no hauria d'estar tan abandonat.

Si els infants son els ciutadans de demà, que pot esperar un poble d'uns homes formats dins l'abandó i el vici?

Juan de Binialgorfa.

DE SON SERVERA

Animada com sempre fonc aquest any la truíosa festa de S. Antoni Abad. L'esplèndida diada que feu, casi impropia del temps ont mos trobam, fa-

vorí el desenrol·lament de tots els actes.

A l'Ofici hi assistiren les Autoritats i en ell predicà el Rector de St. Llorens Rt. Sr. Santandreu. A la sortida després del refresc hagut a n'el Sindicat Catòlic per les Autoritats, aquestes, precedides de la banda de música i seguides de nombrós públic, es trasladaren a n'el carrer que en el pla d'aixamplament de la vila figurava amb el nom de "Avenida de la Paz" per realitzar l'acte de descobriment de una làpida ont hi apareix el nom de "Calle de D. Antonio Servera, Pbro. Pentinat. Es que el nostre Ajuntament quant morí l'indicat sacerdot, acordà fer constar amb acte el sentiment de la Corporació, donar el nom de D. Antoni Servera a un carrer i designà al Conceller Sr. Fornaris per escriure la biografia de D. Antoni; tot això com agraïment als desvels del difunt per obrir vies de comunicació amb el ferrocarril i aixamplament de la vila per aquella part.

Així, idó, l'Ajuntament fa poc acordà substituir l'"Avenida de la Paz", nom qu'es projectava donar a la via que comensant a la carretera d'Artà creu: -rà el carrer de St. Antoni, Avenida del ferrocarril i carrer de D. Rafel B'anes. fins a Ca S'Ereu, per el de "D. Antonio Servera, Pbro Pentinat". ¿Quina via podria ostentar mes merescudament que aquesta, el nom de D. Antoni que tant treballà per obrir-le cedint inclús terres de sa propietat?

El Sr. Batle explicà breument l'objecte de l'acte i llevors el Sr. del Ajuntament Sr. Fluxà donà lectura al acte de la seció en que s'acordà col·locar la làpida. El Batle Sr. Nebot descobrí la mateixa entre els aplaudiments dels circumstants.

Després el Sr. Fluxà llegí la biografia de D. Antoni escrita pel dignísim Mestre Nacional Sr. Fornaris.

Parlà després el Rector Sr. Servera fent un discurs al·lusiu al acte.

Acte seguit parla el Rt. D. Antoni Lliteras, Vicari, agraïnt en nom de la família del *Capellà Pentinat* l'atenció d'haver-la convidada a acte que tant la honra.

Entre exclamacions d'alabansa al sacerdot benefactor, al Ajuntament qu'ha sabut interpretar el sentir popular dedicant un carrer al serverí i molt després "D. Antoni" i al poble de Son Servera, acabà l'acte que resenyam, a les dotze.

Sia enhorabona al Sr. Batle y companys de Consistori.

El decapvespre, a la coalcada i benedicció, hi acudí moltíssima gent. De bestiar n'hi hagué molt i de ben gras i lluent.

Com a final de festa, la processó de St. Antoni. Felicitam a l'obreria que tant treballa perquè augmenti de cada any més la devoció al Sant Anacoreta.

— Ens diven que alguns vecins, presentaren a la Sala una instància dirigida al Sr. Batle demanant que no se prorroguin les Tarifes sobre arbitres municipals que regiren durant l'any 1929. Demanen el Repartiment general de Utilitats que autorisa l'article 523 del Estatut Municipal, sens perjudici de arbitrar aquells productes que la Llei ordena a tot Ajuntament.

Notícies particulars recollides donen com a possible l'implantació del Repartiment d'Utilitats.

C.

DE CA NOSTRA

— Ha visitat l'Exposició de Barcelona el nostre bon amic En Gabriel Carrió (a) Fuia, acompanyat de la seua esposa.

— Aviat se posarà a la venta el primer tom de *Croquis Artanencs* del nostre il·lustrat col·laborador *Felíx*. No hem de fer la propaganda d'aquest llibre; els qui han llegit els treballs del autor publicats en les columnes del nostre desenari han pogut ben assaborir la seva exquisida prosa i no dubtem que voldran tenir sempre a ma la bella descripció dels nostres panorames i costums.

— La festa de S. Antoni ha estat mancada enguany del seu millor atractiu: la glosada; tota ella s'ha desenrotlada en mig de l'animació que li donen els dimonis, especialment per la gent menuda. El dissapte se encengueren d'hora els foguerons en nombre més reduït que l'any passat. La coalcada del matí amb molt poc bestia se desenrollà sense cap incident, únicament hem de fer constar, perquè s'hi posi remei l'any que vé, que les tentacions de S. Antoni són massa gruixades i desdiuen dins l'ordre que ha de presidir aquestes funcions.

A l'Ofici va teixir un bell panegíric del Sant el R. P. Rafel Ginard superior dels Franciscans.

— No hi ha malalties; els costipats propis de l'estació se curen la major part pel carrer, gracies a Déu segueix la bonança.

— Després de la indisposició que el retengué en el llit uns quants dies, ha sortit per Barcelona l'estudiant de medicina, ajudant de la clínica del Dr. Cunill, n'Enric Pascual.

— El passat diumenge dia 12, després de llarga i penosa malaltia va entregar l'ànima a Déu confortada amb els Sants Sagraments, la mestressa Juanaina Muntaner (a) Deana esposa de mestre Jaume Sancho (a) Corp. A. C. S.

L'enterro va resultar una gran manifestació de dol per la nombrosa assistència d'amics de la família de la fina-

da, i especialment per la concurrència dels associats del *Centro Instructivo* i de la *Peña Flaquer* que acompanyaven a la difunta amb ciris.

A l'Ofici funeral celebrat el dilluns, quedà demostrada la simpatia de que gosa a la vila aquesta família a la qual enviam el nostre condol.

— De Villa Sanjurjo ha arribat amb dos mesos de llicència, el nostre bon amic i col·laborador En Josep Alzina Alzamora (a) Claper ex-president de la Congregació Mariana.

— A l'edat de 82 anys confortat amb els Sants Sagraments va morir, dia 17 a la nit, Mossèn Geroni Ginard (a) Pansacola

Feia temps que el seu estat delicat i la perduda de la visió el tenien retirat a caseva, sense poder despenyar el seu ministeri. Home fort, de tremp inflexible va laborar fins que pogué per el bé de les ànimes i sostengué amb amor i constància el pes del confessorari.

Acabats els estudis en el Seminari i ordenat sacerdot, se dedicà a l'ensenyament a Ciutat, passà després a S. Llorens del Cardassar i per últim a la nostra vila.

Que Déu hagi amparat la seva ànima i doni a la seva família una santa conformació.

— El dia de S. Antoni fou beneïda a la parroquia una imatge de S. Vicens de Paul obsequi d'una devota persona. L'han colocada a un dels nixos laterals del retaule de S. Antoni Abad.

— A la ciutat de Sóller el passat dissapte dia 18, se celebraren les noces del nostre amic i paísà, el distingit comerciant En Juan Ferragut Ferrer amb la distingida senyoreta Maria Ripoll Rullán.

Els novells maridats sortiren per Lluch i la nostra vila per visitar la família del noví, i desde aquí sortiran per Barcelona i Belfort (França) a on ell te establert el seu negoci.

Desitjam a la jove parella que com Jusep i Maria puguin estar molts d'anys plegats.

— La Secció de Declamació dels Maians, ha representat en el seu teatre del carrer de la Plassa durant aquestes festes la sarsueleta *Pastores a Belén*.

El teatre s'ha omplit de gom en gom i el poble ha aplaudit el treball dels artistes.

L'àstima que la resistència a l'escola, sigui causa de que no tots poguem aplaudir així com voldriem un treball que representa una constància i un temps que sobraria per donar millor presentació i perfecció an els artistes, no basta voler surtir a l'escena, s'ha de sebre parlar i compendre lo que se diu per donar expressió i vida en els personatges.

Royal Fruit

Beguda exquisita, elaborada amb extracte de fruites. Provable, és deliciosa.

GASSEUSES Y SIFONS

Fabricant:

M. MUNTANER FLAQUER

Fàbrica i despaig:

P. DES MARXANDO. Artá

No descuideu de visitar la nostra casa

En ella hi trobareu tot lo necessari per satisfer el gust més refinat.

Se serveixen LUNCHS amb
prontitut i perfecció

GRAN COLMADO L'ESPERANÇA

P. DEL MARXANDO 3.- ARTA

JAUME PICO

(A) ROTCHET

té una Agencia entre Artá, Palma i Capdepera i heiva cada dia.

Serveix amb prontitut i seguretat tota classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38.

Artá: Palma n.º 3.

Automòvils de lloguer

DELS GERMANS

SARD (a) Terres

Tenen servici combinat amb el

Ferrocarril.

Excursions a Ses Coves, Calarratjada i demás punts de Mallorca a preus convenguts.

Carré d'En Pitxol n.º 8. } ARTÁ.
Id Son Servera n.º 29 }

Panaderia "VICTORIA"

(ES FORN NOU

de Bartomeu Esteva

Successor de Miquel Roca Castell

A sa botiga hi trobareu sempre: pans, panets galletes, bescuits, rollets, i tota classe de pasticeria.

Se serveix a domicili.

Netedat, prontitut i economia

C. de Palma 3 bis. ARTA

NAUMAN

MAQUINAS PARA COSER Y BORDAR

Es la fábrica para dichas máquinas mas grande del continente.

(MARCA ALEMANA)

Depositarío esclusivo en ARTA

CAN GANANSI

ALMACENES MATONS

— DE —

RAFAEL FELIU BLANES

C. DE JAIME II NÚM 39 A 149

Palma de Mallorca

Sastrería para Señora y Caballero
Artículos y novedades para vestir de todas clases.

GRANJA BARCINO

PER TOTA CLASSE D'AVIRAM
DE RAÇA, GUNIS, COLOMS,
ALIMENTS ESPECIALS PER
POLLS, I Ponedores, INCUBADORES;
ANELLES. PLANS
I CONSULTES.

CONSELL - MALLORCA

AGENCIA DE ARTA A PALMA Y
— VICEVERSA DE —

ANTONI GILI (a) Comuna

SERVICI DIARI EN PRONTITUT I

ECONOMIA DE PREUS

ENCARREGS A DOMICILI

DIRECCIO:

Palma -- Banch de S'oli, 24

Artá--Can Comuna Centro

Panaderia Moderna

DE

JUAN MATEMALES

Diariament elabora: pá, panets i pastes de totes classes.

BON SERVICI, NETEDAT I

ECONOMIA

Carré del Sol, 2.

Artá

Rafel Sastre (a) Vergé

PINTOR

Ofereix els seus servicis

Especialitat en automòvils

i carretons

reproduccions i retrats

C. de la Sombra-ARTA

FONDA
"LAS PALMERAS"
PLAZA MAJOR, 20 Y 21 (PALMA)
NOVA DIRECCIÓ

A CARREC D'EN

Juan Bauzá Pcu

Servici esmerat i econòmic—

Menú exquisit i abundant—Ha-

bitacions netes i ventilades.

FABRICA DE FIDEUS

i tota classe de pastes alimentícies d'en

NICOLAU CARRIO

Carré de Palma, n.º 48

Preus sens competència

¡ Pronte anunciaré !!

MIQUEL ROCA CASTELL